

Indeklima

Geo Clausen
Center for Indeklima og Energi
Danmarks Tekniske Universitet

Krav til Indeklimaet

- Indeklima der er sundt og behageligt

Krav til Indeklimaet

- Indeklima der er sundt, behageligt og inspirerende

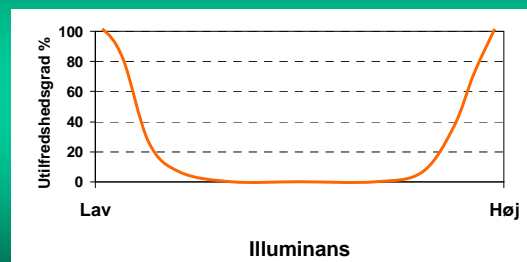
Ingeniørens oversættelse

- Indeklima, der ikke er usundt, og med færrest mulige utilfredse

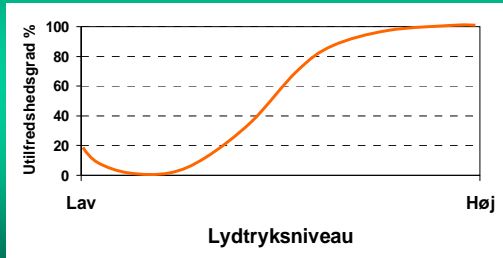
Fire parametre:

- Lys
- Lyd
- Luftkvalitet
- Termisk indeklima

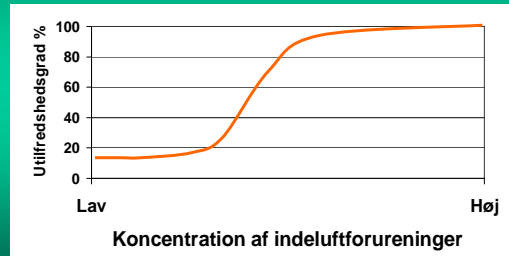
Lys

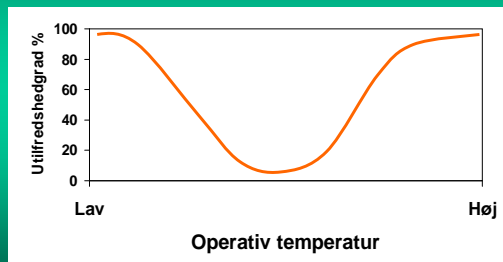
Lyd

Luftkvalitet

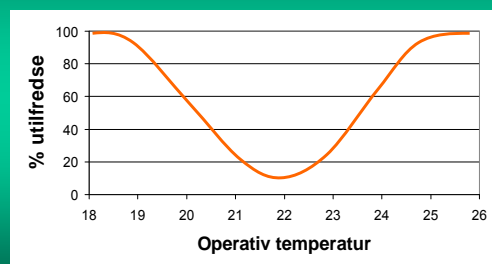
Termisk indeklima

Seks parametre, der bestemmer menneskets varmebalance

- Person
  - Beklædning
  - Aktivitetsniveau
- Omgivelser:
  - Lufttemperatur
  - Luftfugtighed
  - Middelstrålingstemperatur
  - Lufthastighed

Fangers Komfortligning

2 clo

2,5 met

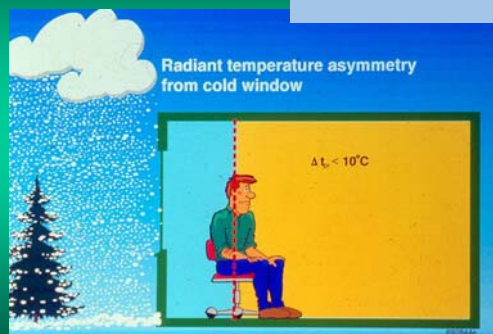
6°C

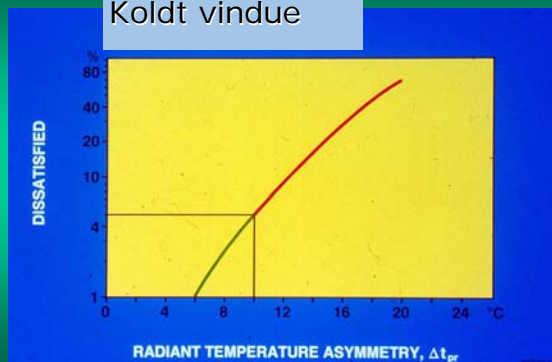
lokal termisk diskomfort

- **Asymmetrisk stråling**
- Lokale luftbevægelser (træk)
- Varme eller kolde gulve
- Vertikal lufttemperaturforskel

Koldt vindue

Koldt vindue

Undersøgelser på DTU har dokumenteret negative effekter på kontoransattes produktivitet ved forringet luftkvalitet

Metode

Tilførsel af udeluft:

- 0.6 h⁻¹ (3 L/s/person)
- 2.0 h⁻¹ (10 L/s/person)
- 5.5 h⁻¹ (28 L/s/person)

Forureningskilde i lokalet

Forureningskilde

20 år gammelt tæppe.

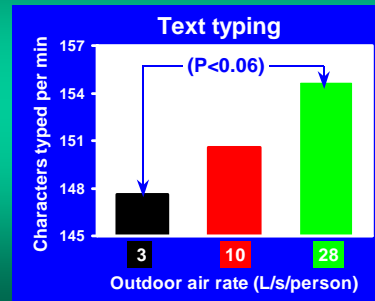

Simuleret kontorarbejde

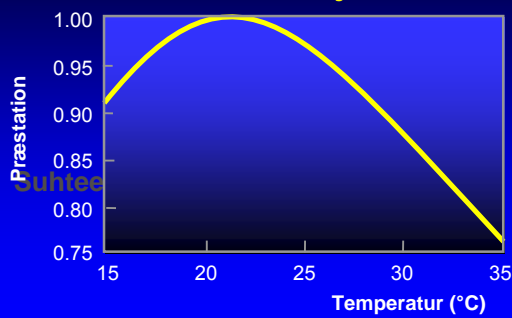
- Tekst skrivning
- korrekturlæsning
- regnestykker
- Test af hukommelse
- Test af kreativitet

Estimat af produktivitet

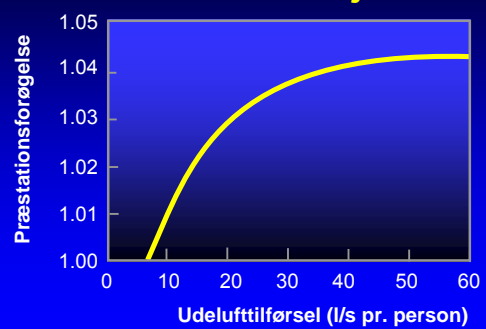
Resultat: Produktivitet

Temperatur og præstation af kontorarbejde

Udelufttilførsel og præstation af kontorarbejde

Store økonomiske konsekvenser

- 5% tab i produktivitet pga. dårligt indeklima er dominerende i forhold til omkostninger til at skabe et godt indeklima

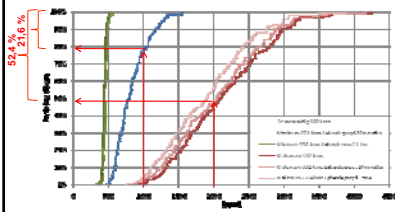

Indeklima og Børns Sundhed. En undersøgelse af børn på Fyn

Kontinuerte målinger

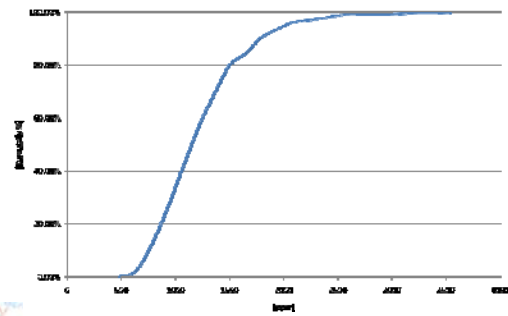
CO₂-koncentrationer

21-10-2009

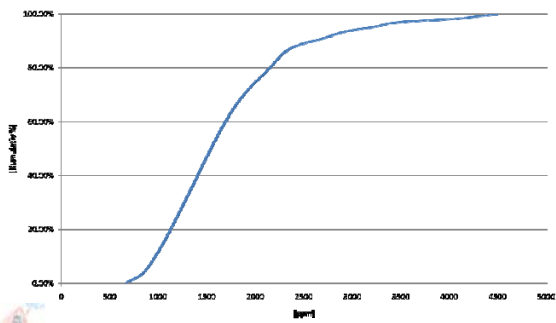
25

CO₂-konc i børneværelser

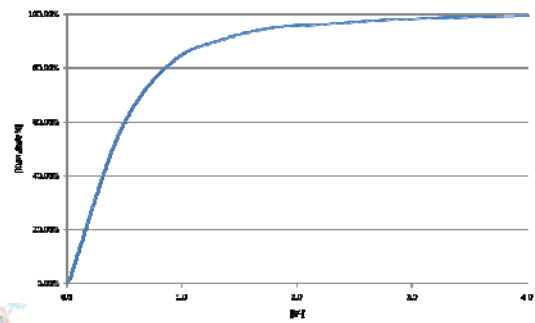
26/17

Max løbende gennemsnit [20 min] CO₂

27/17

Luftskifte i børneværelser

28/17

"Klassisk" indeklimateforskning

- Undersøg én parameter isoleret under kontrollerede forhold.
- Hold alle andre parametre konstante og neutrale

Men sådan ser verden jo ikke ud....

Forsøgsplan

- 99 forsøgspersoner parvis eksponeret til et indeklima i 2 timer
- 4 grupper af forsøgspersoner (G1, G2, G3, G4)
- Forsøgspersonerne tilfældigt placeret i grupperne

Forsøgsplan

"Dårligt" indeklima (G1)

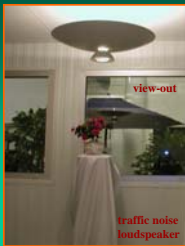

- Trafikstøj 55dB(A)
- Dårligt lys
- Ingen vinduer
- Kontorlandskabs akustik
- 27°C
- Dårlig luftkvalitet

Forsøgsplan

Alle parametre forbedret (G4)

- Trafikstøj 45dB(A)
- God belysning
- Vinduer
- Cellekontor akustik
- 22°C
- God luftkvalitet (50L/s/p)

Forsøgsplan

G2 - "Gruppen med valgmuligheder"

- Forsøgspersonerne oplevede det gode og det dårlige indeklima
- Prislister for forbedringer præsenteret for forsøgspersonerne
- 3 budget niveauer (20%, 50%, 75% af den samlede pris for renovering)
- Forsøgspersonerne eksponeret for selvvalgte forbedringer (50%)

Factor Nr.	Environmental improvement	Price	Low budget	Medium budget	High budget
1	Low traffic noise				
2	Better lighting				
3	A view out				
4	A quiet office				
5	Cooler				
6	More ventilation				
	Total cost	100	20	50	75

Forsøgsplan

G2 - "Gruppen med valgmuligheder"

- Forsøgspersonerne oplevede det gode og det dårlige indeklima
- Prislister for forbedringer præsenteret for forsøgspersonerne
- 3 budget niveauer (20%, 50%, 75% af den samlede pris for renovering)
- Forsøgspersonerne eksponeret for selvvalgte forbedringer (50%)

Factor Nr.	Environmental improvement	Price	Low budget	Medium budget	High budget
1	Low traffic noise	4			
2	Better lighting	4			
3	A view out	37			
4	A quiet office	37			
5	Cooler	8			
6	More ventilation	10			
	Total cost	100	20	50	75

Forsøgsplan

G2 - "Gruppen med valgmuligheder"

- Forsøgspersonerne oplevede det gode og det dårlige indeklima
- Prislister for forbedringer præsenteret for forsøgspersonerne
- 3 budget niveauer (20%, 50%, 75% af den samlede pris for renovering)
- Forsøgspersonerne eksponeret for selvvalgte forbedringer (50%)

Factor Nr.	Environmental improvement	Price	Low budget	Medium budget	High budget
1	Low traffic noise	4		66%	
2	Better lighting	4		42%	
3	A view out	37		24%	
4	A quiet office	37		58%	
5	Cooler	8		75%	
6	More ventilation	10		33%	
	Total cost	100	20	50	75

Forsøgsplan

G3 – gruppe uden valgmuligheder, eksponeret til samme indeklima som makker i G2.

Forsøgsplan

Opgaver:

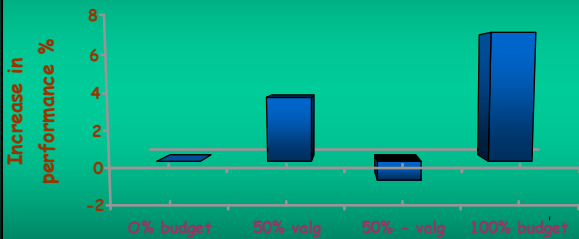
- Landolt ringe
- korrekturlæsning
- Additionsopgaver
- Maskinskrivning
- Akustisk korrektur

Spørgeskemaer:

- Luftkvalitet
- Termisk indeklima
- Samlet indeklima
- Acceptabilitet af lys og støj
- SBS symptomer

Præstationer

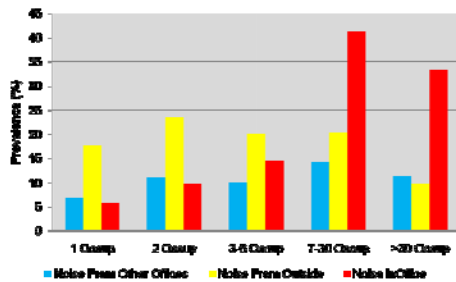

Field study: Office building survey

- Based on a study performed in Copenhagen (Pejtersen et al., 2006)
- 9 large office buildings selected in Bratislava, Slovakia
  - 1308 respondents in total
  - Response rates in buildings between 20 and 66 %
- Questionnaire survey performed among employees:
  - Perceptions of physical environment
  - SBS symptoms
  - Psychosocial parameters
- Analysis of the results being performed to identify differences in parameters according to office size – from cellular to open-plan

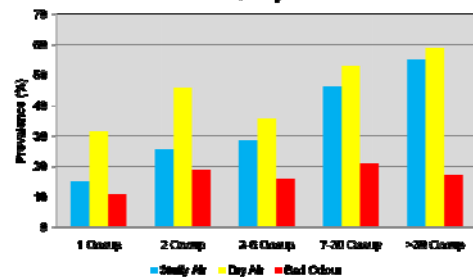
Pejtersen J., Allemann L., Kristensen T.S., Poulsen O.M. (2006): Indoor climate, psychosocial work environment and symptoms in open-plan offices, *Indoor Air*, 16, 392-401.

Noise

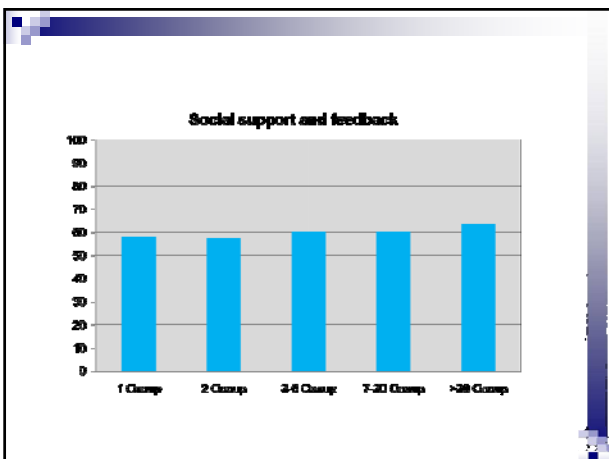
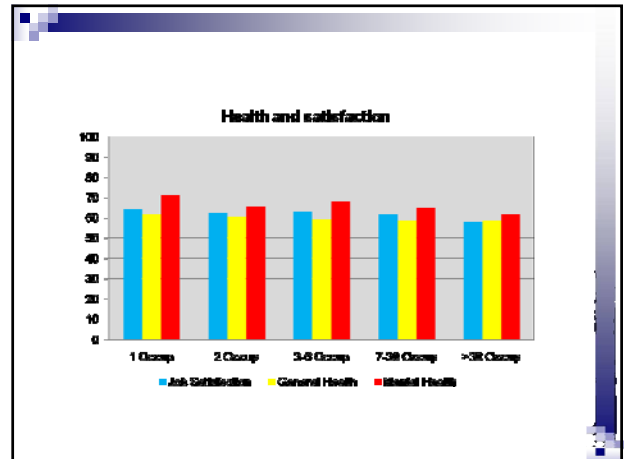
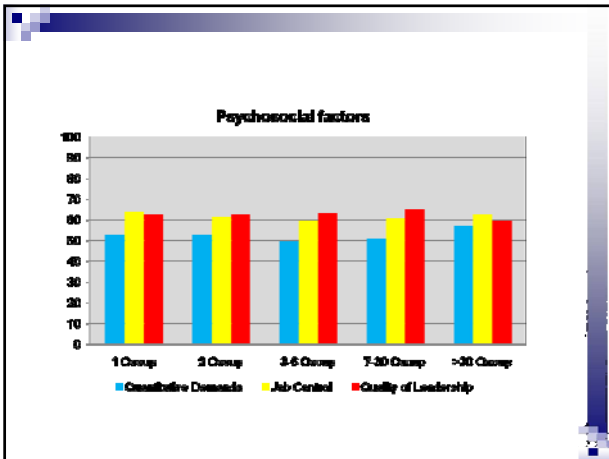
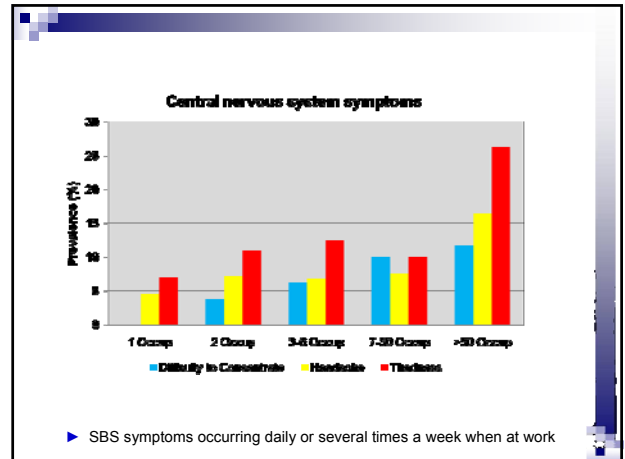
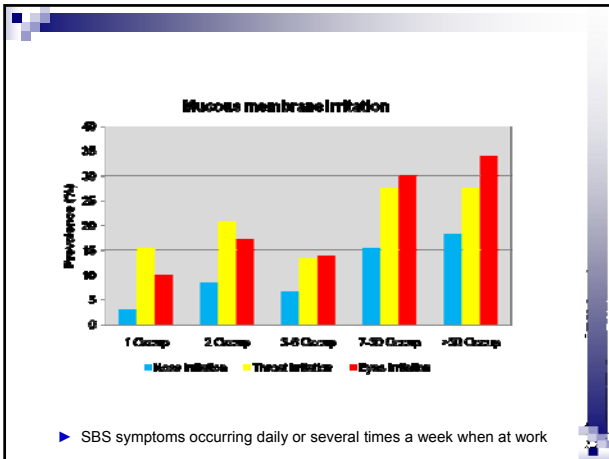

▶ Adverse perception occurring daily or several times a week

Air Quality

▶ Adverse perception occurring daily or several times a week

Methods

- Simulation of open-plan office in a field laboratory by playing recordings of office noise on surround-sound speaker system
- Acoustic environments – recordings created in Odeon simulation software using sounds from working office:
  - Cellular office – no recording played
  - Open-plan office I – simulation of real office
  - Open-plan office II – as model I with reverberant ceiling
  - Open-plan office III – as model I with sound absorbent surfaces
- All conditions experienced at comfortable temperature 23°C
Cellular office and Open-plan office I experienced also at 28°C

Methods

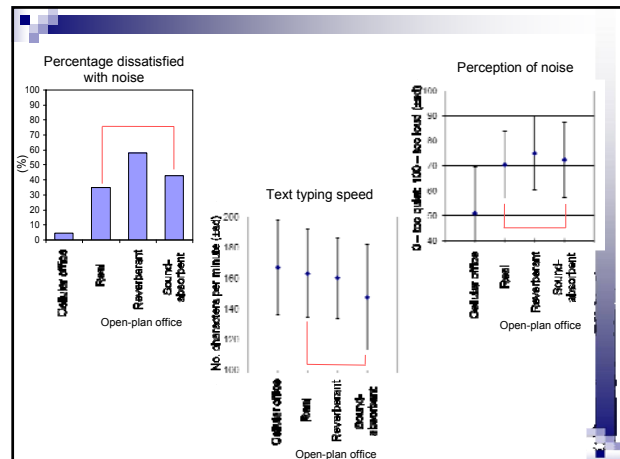
- 15 subjects exposed for 6 hours to each condition

Subjective evaluation:

- Questionnaires: Perceptions of factors in the environment; Comfort sensations; Perceived ability to perform office work; SBS symptoms.

Performance tasks:

- Text typing;
- Proof reading;
- Addition.

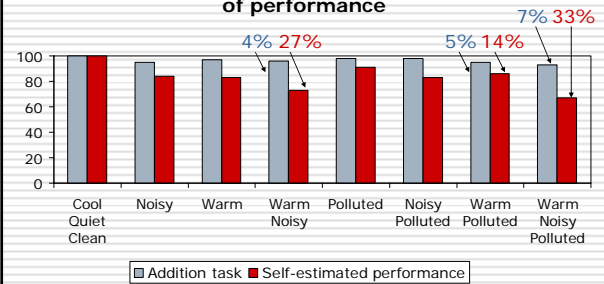
Possible explanation:

- The acoustic treatment of the office dampens the overall noise level, therefore cancelling the masking effect of noise from sources in distance. The close sources become more apparent causing more annoyance, disruption and decrease of acceptability of noise in the space.

Results

PERFORMANCE

Objective vs. subjective assessment of performance

Clima 2007 - Helsinki

Tak for opmærksomheden!

Ha' en fortsat rigtig god dag!